

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (ספר שמות עם מפרשים)	—	(16x3)	—	48 נקודות
פרק שני	—	עיון בנביאים אחרונים	—	(9x4)	—	36 נקודות
פרק שלישי	—	עיון בכתובים	—	(8x2)	—	16 נקודות
				סה"כ	—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י אן מצודת דוד. בפרק השלישי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י אן מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (ספר שמות עם מפרשים) (48 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-4 (לכל שאלה — 16 נקודות).

1. שמות, י', כ"ב-כ"ט

- א. רש"י (לפסוק כ"ב): "ולמה הביא עליהם חושך?"
מה רש"י עונה על שאלה זו? כתוב את שתי התשובות שלו. (5 נקודות)
- ב. גם אתה תתן בידינו" (פסוק כ"ה).
על פי רש"י, מה מוסיפה המילה "גם"? (4 נקודות)
- ג. רמב"ן (לפסוק כ"ט): "לא אֶסֶף עוד ראות פניך" – פעם אחרת אחרי צאתי, כי במכת הבכורות לא ראהו [...]
שהלך עד פתח ביתם וצעק [...]'קומו צאו מתוך עמי', או ששלח להם על יד המצרים שנאמר בהם 'ותחזק מצרים על העם למהר לשלחם מן הארץ'. וייתכן שיאמר 'לא אֶסֶף עוד ראות פניך' בהיכלך. שלא אבוא עוד אני אליך [...]. איני בא אצלך, אתה בא אצלי".
כיצד הרמב"ן מיישב את דבריו של משה "לא אֶסֶף עוד ראות פניך" עם הכתוב בשמות, י"ב, ל"א: "ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר...?" כתוב את שלוש האפשרויות שהוא מציע.
(7 נקודות)

2. שמות, י"ג, א'-ה'

- א. "קדש לי כל בכור" (פסוק ב').
על פי ספורנו, מה התורה מצווה בפסוק זה? הסבר את הסיבה לציווי. (5 נקודות)
- ב. "היום אתם יצאים בחדש האביב" (פסוק ד').
מהי השאלה שרש"י שואל על דברים אלה, ומהי תשובתו עליה? (5 נקודות)
- ג. "ועבדת את העבדה הזאת" (פסוק ה').
"ושמרתם את העבדה הזאת" (פרק י"ב, פסוק כ"ה).
על פי רש"י, לאיזו עבודה הכוונה, ומדוע התורה חוזרת ומצווה עליה בפרק י"ג? (6 נקודות)

3. שמות, ט"ז, א'-ח'

א. עיין בפסוקים א'-ג'.

על פי רש"י ועל פי רמב"ן, הסבר על מה התלוננו בני ישראל ומדוע התלוננו. הסבר מאילו מילים בפסוקים לומד כל אחד מהם את פירושו. (6 נקודות)

ב. "למען אֶנְסֶנוּ הַיֵּלֶךְ בתורתי אם לא" (פסוק ד').

על פי רש"י, הסבר מהו הניסיון שניסה ה' את עם ישראל בהורדת המן. (5 נקודות)

ג. "ערב וידעתם [...] ובקר וראיתם [...] בתת ה' לכם בערב בשר לאכל ולחם בבקר לשִׁבֹּעַ" (פסוקים ו'-ח').

על פי רש"י, הסבר מדוע נתן ה' לבני ישראל את הבשר דווקא בערב ואת הלחם נתן להם דווקא בבוקר. (5 נקודות)

4. שמות, י"ט, י'-י"ג

א. עיין בפסוקים י'-י"א.

על פי ספורנו, כיצד נדרשו בני ישראל להתכונן לקראת המפגש עם ה', ומדוע? (6 נקודות)

ב. "והגבַלְת את העם סביב לאמור" (פסוק י"ב).

על פי רש"י, הסבר מה הן שְׁתֵּי הפעולות שעל משה לעשות. (5 נקודות)

ג. "במשך היבל" (פסוק י"ג).

על פי רש"י, הסבר מהו יובל, מתי מושכים ביובל, ומה מסמלת משיכת היובל. (5 נקודות)

פרק שני — עיון בנביאים אחרונים (36 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 5-9 (לכל שאלה — 9 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

5. **ישעיה**, מ"א, א'-י'

א. עיין בפסוק א'.

הסבר מהי מטרת הפנייה אל אומות העולם בכל אחד מן הביטויים שלפניך:

— "החרישו"

— "יחליפו כח"

— "יחדו למשפט נקרבה"

(3 נקודות)

ב. עיין בפסוקים ה'-ז'.

על מי מדובר בפסוקים אלה, מה הם ראו, וכיצד הגיבו? (3 נקודות)

ג. "ואתה ישראל עבדי ... זרע אברהם אהבי" (פסוק ח').

הסבר את הקשר בין דברים אלה ובין הנאמר בפסוקים ה'-ז'.

(3 נקודות)

6. **ישעיה**, נ"ח, א'-ז'

א. עיין בפסוקים א'-ב'.

אל מי פונה הנביא בפסוקים אלה, ומה חטאם על פי פסוק ב'? (3 נקודות)

ב. עיין בפסוק ג'.

מהי הטענה של עם ישראל על פי תחילת הפסוק? הסבר את התשובה של ה' על טענה זו על פי סיום הפסוק.

(3 נקודות)

ג. עיין בפסוקים ו'-ז'.

הסבר שלושה מעשים שנלווים לצום הרצוי. (3 נקודות)

7. ירמיה, ז', א'-י"ב

א. עיין בפסוק ד'.

מה הם "דברי השקר" שהעם בוטח בהם, ומדוע הביטוי "היכל ה'" חוזר שלוש פעמים בפסוק? (3 נקודות)

ב. "המערת פְּרָצִים היה הבית הזה" (פסוק י"א).

הסבר את הדימוי ואת התוכחה שבאים לידי ביטוי בדברי הנביא בפסוק זה. (3 נקודות)

ג. עיין בפסוק י"ב.

הדברים שהעם בוטח בהם הם דברי שקר.

הסבר קביעה זו על פי הפסוק. (3 נקודות)

8. ירמיה, ל"א, א'-ב'

א. עיין בפסוק א'.

מי "מצא חן", ומדוע הם מכונים "עם שרידי חרב"?

הסבר כיצד תתגשם הנבואה "הלוך להרגיעו ישראל".

(3 נקודות)

ב. "מרחוק ה' נראה לי" (פסוק ב').

מהי הכוונה במילה "מרחוק", ואל מי נראה ה'? (3 נקודות)

ג. עיין בירמיה, ב', ב'.

(1) ממה נובעת אהבת ה' לישראל, על פי פרק ב', פסוק ב'?

(2) ציין עניין משותף אחד הנזכר בפסוק זה ובפסוקים א'-ב' בפרק ל"א, מלבד אהבת ה' לישראל.

(3 נקודות)

9. יחזקאל, ל"ח, י"ח-כ"ג

א. "אם לא ביום ההוא" (פסוק י"ט).

הסבר את משמעות הביטוי. (2 נקודות)

ב. עיין בפסוקים כ'-כ"א.

הסבר את האירועים שיתרחשו כשיבוא גוג להרי ישראל. (4 נקודות)

ג. הסבר את הקשר בין התיאור בפסוקים י"ח-כ"ב ובין התיאור בפסוק כ"ג. (3 נקודות)

פרק שלישי – עיון בכתובים (16 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 10-12 (לכל שאלה – 8 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

10. תהלים, י"ט

- א. "השמים מספרים כבוד א-ל" (פסוק ב').
- הסבר מהו הקושי בפסוק זה, וכיצד מיושב הקושי. (2 נקודות)
- ב. "ישש כגבור לרוץ אֶרֶץ" (פסוק ו').
- מי נמשל לגיבור, ומדוע? (3 נקודות)
- ג. "תורת ה' תמימה משיבת נפש" (פסוק ח').
- הסבר את הקשר בין התורה ובין המתואר בפסוקים ה'-ו'. (3 נקודות)

11. תהלים, ל"ד

- א. (1) עיין בפסוק א'.
- הסבר מהו המאורע המוזכר בפסוק.
- (2) בחר בפסוק אחד מן הפרק, והסבר כיצד הוא יכול להתקשר למאורע המוזכר בפסוק א'.
- (3 נקודות)
- ב. הסבר את פסוק ו'. (2 נקודות)
- ג. מלבי"ם (לפסוק ט"ז): "עיני ה' אל צדיקים" – שמשגיח עליהם בעצמו לראות מה שחסר להם, ובכל זאת 'אזניו אל שוועתם' - שלפעמים ישוועו המה מרעה הנדמה להם לפי דעתם, הגם שאינה רעה לפי האמת".
- הסבר מהו הקושי על פי מלבי"ם, וכיצד הוא מיישב אותו. (3 נקודות)

12. תהלים, קמ"ז

- א. "לבני ערב אשר יקראו" (פסוק ט').
- הסבר מהו השבח לקב"ה שמתואר במילים אלה. (2 נקודות)
- ב. עיין בפסוקים י'-י"א.
- הסבר במה ה' חפץ ובמה אינו חפץ. (2 נקודות)
- ג. "שבחי ירושלים את ה'" (פסוק י"ב).
- על פי פסוקים י"ג וי"ט, כתוב שלושה דברים שיכללו בשבחים שיאמרו אנשי ירושלים לה'.
- (4 נקודות)

בהצלחה!